

**ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 7.8.2003 Sayı: 25192)

**Kanun No
4963**

**Kabul Tarihi
30.7.2003**

MADDE 1.- 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 159 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "bir seneden" ibaresi "altı aydan" şeklinde ve son fıkrası da aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tahkir, tezyif ve sövme kastı bulunmaksızın, sadece eleştirmek maksadıyla yapılan düşünce açıklamaları cezayı gerektirmez.

MADDE 2. - 765 sayılı Kanunun 169 uncu maddesinde yer alan "eder veya her ne suretle olursa olsun hareketlerini teshil " ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3. - 765 sayılı Kanunun 426 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bilim ve sanat eserleri ile edebî değere sahip olan eserler bu madde kapsamı dışındadır.

MADDE 4. - 765 sayılı Kanunun 427 nci maddesinin ikinci fıkrasında geçen "ve imha" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 5. - 4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 7. - 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 243 ve 245 inci maddelerinde yazılı suçları işleyenler hakkında soruşturma ve kovuşturmalar acele işlerden sayılır, öncelik ve ivedilikle ele alınır. Bu suçlarla ilgili davalarda duruşmalara zorunluluk olmadıkça otuz günden fazla ara verilemez, bu davalara adli tatilde de bakılır.

MADDE 6. - 25.10.1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Askerî Ceza Kanununun 58 inci maddesinde yazılı suçların, barış zamanında asker olmayan kişiler tarafından işlenmesi hâlinde, bu suçlara ilişkin davalar askerî mahkemelerde görülmez.

MADDE 7. - 21.2.1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 12. - Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma, soruşturma ve ihtisas komisyonlarının kararına istinaden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının talebi üzerine Sayıştay, talep edilen konuyla sınırlı olmak kaydıyla denetimine tâbi olup olmadığına bakılmaksızın özelleştirme, teşvik, borç ve kredi uygulamaları dahil olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hesap ve işlemleri ile aynı usule bağlı olarak, kullanılan kamu kaynak ve imkânlarından yararlanma çerçevesinde her türlü kurum, kuruluş, fon, işletme, şirket, kooperatif, birlik, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküllerin hesap ve işlemlerini denetleyebilir. Denetim sonuçları, ilgili komisyonlarda değerlendirilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Silâhlı Kuvvetlerin elinde bulunan Devlet mallarının denetlenmesi, milli savunma hizmetlerinin gerektirdiği gizlilik esaslarına uygun olarak yapılır. Bu denetimin yapılmasına ilişkin esas ve usuller, Genelkurmay Başkanlığının ve Sayıştayın görüşü alınmak suretiyle Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca kabul edilen "GİZLİ" gizlilik dereceli bir yönetmelikle düzenlenir.

Sayıştay Birinci Başkanı, Sayıştay Kanunu gereğince yapılacak denetimler sırasında gerekli görmesi halinde, meslek mensuplarıyla birlikte Sayıştay dışından uzman çalıştırmaya yetkilidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelen denetim taleplerine Sayıştayca öncelik verilir. Bu taleplerin Sayıştayca ne şekilde karşılanacağına ilişkin esas ve usuller ile Sayıştay dışından Birinci Başkanca uzman görevlendirilme esas ve usulleri Sayıştayca düzenlenecek yönetmeliklerde tespit edilir.

Cumhurbaşkanlığı bu madde kapsamı d içindedir.

MADDE 8. - 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen "15" ibaresi "onsekiz" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9. - 23.4.1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanuna ekli (1) sayılı cetvelden "Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri;" ibaresi çıkarılmıştır.

MADDE 10. - 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun 1 inci maddesinde geçen "en az yedi gerçek kişinin" ibaresi "gerçek veya tüzel en az yedi kişinin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11.- 2908 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. - Fiil ehliyetine sahip ve onsekiz yaşını doldurmuş olan gerçek kişiler ile tüzel kişiler, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Ancak;

1. Türk Silâhlı Kuvvetleri ile genel ve özel kolluk kuvvetleri mensupları ve özel kanunlarında dernek kuramayacakları belirtilen memur statüsündeki kamu hizmeti görevlileri sürekli olarak,

2. a) Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının birinci babında yazılı suçların birinden mahkûm olanlar,

b) Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs, kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

c) Türk Ceza Kanununun 316, 317 ve 318 inci maddelerinde yazılı suçlardan biriyle mahkûm olanlar,

İki yıl süre ile,

4963

30.7.2003

3) Kurulması yasaklanmış dernekleri kuranlar ve yönetenler ile dernekler için yasaklanmış faaliyetlerde bulunmaları sebebiyle mahkemece kapatılmasına karar verilen derneklerin yöneticileri kapatma kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl süre ile,

Dernek kuramazlar.

MADDE 12. - 2908 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin (3) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3. Dernek kurucularının ad ve soyadları veya unvanları, meslek veya sanatları ya da faaliyet konuları, ikametgâhları ve tâbiyetleri,

MADDE 13. - 2908 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "doksan" ibaresi "altmış" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 14. - 2908 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasında yer alan "bu Kanunun 39 uncu maddesinde gösterilen derneklere," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Diğer kanunların derneklere üye olamayacaklarını belirttiği kişiler ile ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri dernek üyesi olamazlar.

MADDE 15. - 2908 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "39 uncu maddeye göre" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 16. - 2908 sayılı Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi madde metninden çıkarılmış ve ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu yazıda, kurucuların adı ve soyadı, baba adı, doğum yeri ve tarihi, unvanı, meslek veya sanatı, faaliyet konuları, ikametgâhı ve tâbiyeti ile şube merkez adresinin bildirilmesi ve yazıya dernek tüzüğünden iki örnek ile yetki belgelerinin eklenmesi zorunludur.

MADDE 17. - 2908 sayılı Kanununun 38 inci maddesinde yer alan "dinlenme" kelimesinden sonra gelmek üzere "sanat, kültür, bilim" ibareleri eklenmiştir.

MADDE 18. - 6.10.1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 15 inci maddesinde geçen "otuz" ibaresi "on" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19. - 2911 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinde yer alan "otuz" ibareleri "on" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20. - 2911 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin başlığı "Toplantının ertelenmesi veya bazı hâllerde yasaklanması" olarak ve madde metninde yer alan "yasaklayabilir veya iki ayı aşmamak üzere erteleyebilir." ibaresi "bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde yasaklayabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21. - 2911 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin başlığı "Erteleme veya yasaklama kararının tebliği" olarak ve maddenin birinci fıkrasında geçen "yasaklanan veya ertelenen" ibareleri "ertelenen veya yasaklanan", "yasaklama veya erteleme" ibaresi "erteleme veya yasaklama"; ikinci fıkrasında geçen "yasaklanabileceği veya ertelenebileceği" ibaresi "ertelenebileceği veya yasaklanabileceği" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22. - 2911 sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin başlığı "İl veya ilçelerde bütün toplantıların ertelenmesi veya yasaklanması", maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "üç" ibaresi "bir" şeklinde ve birinci fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Valiler de aynı sebeplere dayalı olarak ve suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde; ile bağlı ilçelerin birinde veya birkaçında bütün toplantıları bir ayı geçmemek üzere yasaklayabilir.

MADDE 23. - 14.10.1983 tarihli ve 2923 sayılı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin (a) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Eğitim ve öğretim kurumlarında, Türk vatandaşlarına Türkçeden başka hiçbir dil, ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez. Ancak, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi için, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu hükümlerine tâbi olmak üzere özel kurslar açılabilir; bu kurslarda ve diğer dil kurslarında aynı maksatla dil dersleri oluşturulabilir. Bu kurslar ve derslerde, Cumhuriyetin Anayasada belirtilen temel niteliklerine, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı öğretim yapılamaz. Bu kursların ve derslerin açılmasına ve denetimine ilişkin esas ve usuller, Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

c) Türkiye'de eğitimi ve öğretimi yapılacak yabancı diller, Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilir.

MADDE 24. - 9.11.1983 tarihli ve 2945 sayılı Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. - Millî Güvenlik Kurulu, 2 nci maddede belirtilen millî güvenlik ve Devletin millî güvenlik siyasetine ilişkin tanımlar çerçevesinde Devletin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili konularda tavsiye kararları alır ve gerekli koordinasyonun sağlanması için görüş tespit eder; bu tavsiye kararlarını ve görüşlerini Bakanlar Kuruluna bildirir ve kanunlarla verilen görevleri yerine getirir. Başbakan, Millî Güvenlik Kurulunun tavsiye kararlarının ve görüşlerinin değerlendirilmek üzere Bakanlar Kuruluna sunulması ve Bakanlar Kurulunda kabulü halinde bu tavsiye kararlarının uygulanmasının koordinasyonu ve izlenmesi için bir Başbakan yardımcısını görevlendirebilir.

MADDE 25. - 2945 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurul, iki ayda bir toplanır. Gerektiğinde Kurul, Başbakanın teklifi üzerine veya doğrudan Cumhurbaşkanının çağırısı ile de toplanır.

MADDE 26. - 2945 sayılı Kanununun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel Sekreterliğin görev ve yetkileri

Madde 13. - Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği;

- a) Millî Güvenlik Kurulunun sekreterlik hizmetlerini yürütür,
- b) Millî Güvenlik Kurulunca ve kanunlarla verilen görevleri yerine getirir.

MADDE 27. - 2945 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 15.- Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Başbakanın teklifi ve Cumhurbaşkanının onayı ile atanır. Söz konusu atamanın, Türk Silâhlı Kuvvetleri mensupları arasında yapılmasının öngörülmesi hâlinde Genelkurmay Başkanının olumlu görüşü alınır.

MADDE 28. - 2945 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. - Bu Kanunla 9.11.1983 tarihli ve 2945 sayılı Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanununda öngörülen düzenlemelere uygun olarak, 2945 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde gösterilen esaslar çerçevesinde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde yönetmelik çıkarılır.

MADDE 29. - 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 3.- Türkiye'de kurulan vakıflar, amaçları doğrultusunda uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışında kurulmuş vakıf veya kuruluşlara üye olabilirler.

Türkiye'de kurulan vakıfların, vakıf senedinde belirtilen amaçlarını gerçekleştirmek üzere uluslararası faaliyette bulunması ve yurt dışında şube açması ile yurt dışındaki benzer amaçlı vakıf veya kuruluşlarla işbirliği yapması, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının iznine bağ lıdır.

Yabancı ülkelerde kurulmuş vakıflar, uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde, karşılıklı olmak koşulu ile, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığının izniyle Türkiye'de faaliyette bulunabilirler, temsilcilik kurabilirler, şube açabilirler, üst kuruluşlar kurabilirler, kurulmuş üst kuruluşlara katılabilirler veya kurulmuş vakıflarla işbirliği yapabilirler.

Bu vakıflar, Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkında uygulanan mevzuata tâbidir.

MADDE 30. - 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca oluşturulan örgüt mensuplarına yardım edenlere veya şiddet veya diğer terör yöntemlerine başvurmayı teşvik edecek şekilde propaganda yapanlara fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşyüzmilyon liradan birmilyar liraya kadar ağır para cezası verilir.

MADDE 31. - 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen "en az yedi gerçek kişinin" ibaresi "gerçek veya tüzel en az yedi kişinin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32. - 4721 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "gerçek kişi" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile tüzel kişiler" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33. - 4721 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinde yer alan "altı ay önceden" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 34. - 4721 sayılı Kanunun 82 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
Tüzel kişi adına oy kullanacak kişi hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

MADDE 35. - Aşağıdaki kanun hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

a) 7.11.1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin son fıkrası,

b) 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrası, 31 inci maddesinin son fıkrası ve 83 üncü maddesi,

c) 9.11.1983 tarihli ve 2945 sayılı Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanununun 9, 14 ve 19 uncu maddeleri,

d) 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 94 üncü maddesinin ikinci fıkrası.

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun 7 nci maddesinde düzenlenmesi öngörülen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde çıkarılır.

MADDE 36. - Bu Kanunun 7 nci maddesi yayımı tarihinden altı ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 37. - Bu Kanun hükümlerini Bakan lar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR
Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
24	111	235
25	112	10
25	113	477:512

I- Gerekçeli 262 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 113 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Esas Adalet, Tali Anayasa Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/651